

" ...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ :

İtiraz yoluna başvuran Mahkeme'nin 23.1.1991 tarihli kararındaki gerekçeler aynen şunlardır:

"Davacı Gübre Fabrikaları TAŞ. 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamına giren ve dosyada bulunun Şirket ana sözleşmesine göre Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Ziraî Donatım Kurumu, Sümerbank, Etibank, Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Ortaklığı ve Makine Kimya Endüstrisi Kurumunun bir iştiraki olarak faaliyette bulunmaktadır.

Özel Hukuk tüzel kişisi olarak faaliyet gösteren davacı Şirket halka açık bir Anonim Şirket olarak % 15.29'u gerçek kişilere, %39.41'i özel tüzel kişilere ve kalan % 45.30 kısmı ise resmi kuruluşlara ait Türk Ticaret Kanununa göre kurulmuş bir kamu iştirakidir. Davacı Anonim Ortaklıkta hizmet sözleşmesi ile çalışırken kendileri veya hak sahiplerine malûllük, yaşlılık ve ölüm aylığı bağlanması halinde sosyal yardım zamları 506 sayılı Yasa'nın 3395 sayılı Yasa ile değişik ek 24/L maddesine göre Sosyal Sigortalar Kurumunca yazdı olarak istenmesi üzerine iki ay içinde Kuruma ödenmesi gerekmektedir.

Anayasa'nın 2. maddesine göre Devlet'in, Cumhuriyet'in nitelikleri gösterilmiş ve Türkiye Cumhuriyeti'nin "sosyal bir Hukuk Devleti" olduğu ilkesine yer verilmiştir. Hukuk Devleti'nin temel unsuru, bütün Devlet faaliyetlerinin hukuk kurallarına uygun olmasıdır. Hukuk Devleti, insan Haklarına saygı gösteren ve bu hakları koruyucu, adil bir hukuk düzeni kuran ve bunu devam ettirmeye kendini zorunlu sayan ve bütün faaliyetlerinde hukuka ve Anayasa'ya uyan bir Devlet olmak gerekir. Hukuk Devletinde Yasa Koyucu organda dahil olmak üzere Devlet'in bütün organları içinde hukukun mutlak bir egemenliğe sahip olması, Yasa Koyucunun faaliyetlerinde kendisini her zaman anayasa ve hukukun üstün kuralları ile bağlı tutması gerekir, bu açıdan davacı vekilinin Anayasa'ya aykırılık iddiası incelenmiş ve özel hukuk tüzel kişisi ve gerçek kişi işverenler için öngörülmediği halde 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi davacı iştirakin işyerinde çalışıp malûllük, yaşlılık veya ölüm aylığı almak suretiyle işten ayrılan kişilere ödenen sosyal yardım zamlarının Kurumca yazılı olarak istenmesi üzerine bu kuruluş tarafından en çok iki ay içinde Kuruma ödenmesini öngören 506 sayılı Yasa'nın 3395 sayılı Kanun ile değişik ek 24/L maddesi Anayasa'nın 10. maddesinde öngörülen eşitlik ilkesine aylan düştüğü yolundaki davacı vekilinin iddiası ciddi bulunmuştur.

Öte yandan, kimi kamu kurum ve kuruluşlarına ve bu arada iştiraklere böyle bir külfet yüklenmesi Anayasa'nın 49. maddesinde yer alan Devlet'in çalışanlarının hayat seviyesini yükseltmek, çalışanları korumak ve işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam oluşturmak görevini engeller nitelikte bulan davacı vekilinin Anayasa'ya aykırılık iddiası ciddi bulunmuştur. Çünkü, 1475 sayılı İş Kanunu'nun 13. maddesine uygun davranmak suretiyle işveren her zaman işçi çıkartabilir. Yaşlılık aylığı bağlanabilecek düzeyde hizmeti olabilecek işçiyi, kâr gayesi güden ve serbest piyasada özel işverenler ile rekabet durumunda bulunan kamu iştirakleri 506 sayılı Kanunun ek 24/L maddesi uyarınca Kuruma ödemedi bulunmamak için bu dönemden önce çıkarmak yoluna gidebilirler. Bu nedenle İtiraz konusu hükmün Anayasa'nın 49. maddesine aykırı düşebileceği yolundaki davacı vekilinin İtirazı ciddi bulunmuştur.

Ancak, Anayasa'nın 60. maddesinde Devlet sosyal güvenlik hakkını fertlere sağlarken tüm kamu kuruluşlarının imkanlarını seferber etmek ve gerekli tedbirleri almak zorundadır. Bu

Esas Sayısı : 1991/5

Karar Sayısı : 1992/9

açından Sosyal Sigortalar Kurumu ile diğer kamu kuruluşları arasında bir öncelik sıralaması dışında farklılık bulunmamaktadır. Bu sebeple davacı vekilinin İtiraz konusu hükmün Anayasa'nın 60. maddesine aykırı bulunduğu yolundaki iddiası ciddi bulunamamıştır.

İtirazı Sınırlama : Anayasa'nın 152. maddesine göre ve 2949 sayılı yasanın 28. maddesi uyarınca bir davaya bakmakta olan Mahkeme uygulanacak bir kanun hükmünün Anayasa'ya aykırılığı yolundaki taraf iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa, Anayasa Mahkemesi'nin bu konudaki vereceği karara kadar davayı geri bırakmak durumundadır.

20.6.1987 gün, 3395 sayılı Kanun'un 15. maddesi ile 506 sayılı Yasa'nın ek 24. maddesine eklenen (L) bendinde "233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamına giren teşekkül ve kuruluşlarla bunların müessese, bağlı ortaklık ve iştiraklerinden çalıştığı en son kuruluş olarak ayrılmak suretiyle kendisine 506 sayılı Kanun hükümlerine göre malûllük, yaşlılık veya ölüm aylığı bağlanan kişilere ödenen sosyal yardım zamları Kurumca yazılı olarak istenmesi üzerine bu Kuruluşlar tarafından en çok iki ay içinde Kurum'a ödenir." hükmünü taşımaktadır. Davacı şirket bir kamu iştirakidir. Mahkememiz 506 sayılı Yasanın ek 24/L maddesinde "iştirakleri" içeren hükmün bulunmaması halinde davalı Sosyal Sigortalar Kurumu'nun sosyal yardım zammı alacağı olarak 466.452.000 TL'nin istenmesine ilişkin işlemi yasaya aykırı bularak davacının Kurum'a borçlu bulunmadığının tesbiti ile, muarazanın men'ine karar vermesi mümkün olacaktır.

Yukarıda gösterilen sebeplerle 20.6.1987 gün, 3395 sayılı Kanun'un 15. maddesi ile 506 sayılı Kanun'un ek 24. maddesine eklenen (L) bendinde yer alan "....." ve iştiraklerinden ..." ibaresinin Anayasa'nın 10 ve 49. maddelerine aykırılığı yolunda davacı vekilinin iddiasının ciddi bulunması sebebiyle....."